

Hizmet Rehberimiz

“Efkâr ve hissiyatın mecra-yı tabîîsi nazm-ı maânîdir. Nazm-ı maânî ise mantıkla müşeyyedir. Mantığın üslûbu ise müteselsil olan hakaika müteveccihtir. Hakaika giren fikirler ise, karşısında olan dekaik-ı mahiyatta nafizdirler. Dekaik-ı mahiyat ise, âlemin nizam-ı ekmeline mümidd ve müstemiddirler. Nizam-ı ekmelde herbir hüsnün menbaı olan hüsn-ü mücerred mündemiçtir. Hüsn-ü mücerred ise mezâyâ ve letaif denilen belâgat çiçeklerinin bostanıdır.”¹

Fikretmek insaniyete ait olan bir hassadır. Bu hassa/özelliğini kullanan kimseler farkındalık/şuur sahibi olan kimselerdir. Neyi neden, niçin, nasıl olduğunu bilir. Bu tarzda fikretmesiyle kendisini ötelere ilerilere perdenin arkasına taşır.

Fikretmeyi bilen kimseler hüsrana uğramazlar.

Efkar u hissiyatın düzgün ve istikametli olmasının alemeti birbiriyle yani fikir ve hislerin birbiriyle uyumlu olmasında ve birbiriyle mezc olmuş olmasındadır. Et ile tırnak gibi. Odun suretinde görünen duman, kül, ısı, ışık birlikteliği gibi.

Düşünün ki birisi doktor olduğunu iddia ediyor. Lakin meslekten anlamıyor. Bu adamın doktorluk iddia etmesi yersiz bir söz, bir hezeyandan öte bir şey değildir.

Bu ahengi, uyumu, harmoniyi oluşturabilmek sağlam bir düşünce ve mantık gerektirir. Yani **dimağdaki 7 mertebenin²** ve **çömleklerin³** bu çömlek ve mertebelerin hepsinin düzenli ve düzgün olmasından geçmektedir. Yani bir tünelden geçerek hakikate ulaşmaktır.

Çömlek ve mertebelerin istikametli olmasına şuur denilmektedir. Şuurun alt yapısını ise **Tahayyül, Tasavvur, Taakkul, Tastik, İz'an, İltizam, İtikad⁴** oluşturur.

Tefekkkür de bu sistemde oluşmaktadır. Tefekkür edemeyen bu ahengi kuramayan çömlekten ve dimağdan çıkan sesleri işitemez. İşitse de anlamaz. Tefekkür eden tevekküle ulaşır. Tevekküle giden yol tefekkürden geçer. Tefekkür tüneline girmeyen muhaldir ki tevekkül istasyonuna erişebilsin.

Bu habl-ül metin olan sağlam ve birbirine zincirlenmiş olan hakikatler zincirine **mantık** denmektedir. Zincirden bir halkanın çıkması ise o zinciri kullanılmaz hale getirir. Bundan korunmanın mantık ve şuur zincirini sağlam tutmak ise çömleklere ve mertebelere dikkat etmekten geçmektedir. Aman deyip kafasına göre hareket

---

2 **Sözler (706)**

3 **Muhakemat (91)**

4 **Sözler (706)**

edilirse çömlere ve mertebelerin çalışma sistemine zarar verir. Neticesine de katlanır.

“Öyle ise, ey ihvan-ı müslimîn!.. Geliniz, ona tarziye vereceğiz. El birliğıyle dest-i sadakatı uzatacağız, biat edeceğiz. Onun habl-ül metinine sarılacağız.”⁵

Hakikatlerin havzası olan ve bu mecradan giden fikirler ise yolda karşılaştığı şeylerin iç yüzüne, perde arkasına geçerek hakikate vasil olup ulaşmaktadır. Perdenin arkasına geçememek ise hakikate ulaşamadığının göstergesidir. Bu ince manalar bir sistemin parçalarıdır.

Perde arkasında olan ince şeyleri görmeyip anlamamak ise alemin en mükemmel eksiksiz ve kusursuz olan düzeninde görünen tatlı, hoş, güzel manaları anlamlandıramamak ve faydasız boşuboşuna görmeye sebeptir.

Soyut güzelliklerde zaten ince manalar derç edilip yerleştirilmiştir. Somuta takılan ve her şey somuttur, somuttan öte bir şey yoktur diyen kimseler bu bakış açısıyla soyut güzellikleri göremeyecektir. Mutlak güzellik olan hayatı sadece bedensel lezzetlerden ibaret görmek zorunda kalacaktır.

Somuta takılmanın alameti şudur; Hayat = yemek, içmek ve cinselliktir. Bakış açısına nazara sahip olup bundan öte bir şey yoktur demektir.

Hüsn-ü Mücerred, Mutlak güzellik olarak ifade edilir. Bunun şumulünde ise; hayat, vücut, iman.. bulunmaktadır. Bunlar bizzat güzeldir, güzel olması için başka şeye ihtiyaç gerekmez.

Mezietler yani üstün özellikler, insanın fitratına dercedilip yerleştirilen sistemlere verilen isim olan istidad ve güzel, hoş şeyleri ifade eden latif şeylerin hepisine verilen isimdir.

“Acz, fakr, şefkat, tefekkür”⁶ Bu tarladan çıkan mahsulat, **“Vicdanın anasır-ı erbaası ve ruhun dört havassı olan irade, zihin, his, latife-i Rabbanîye”**⁷ de pişirilerek kainata yayılan tefekkür ağacının meyveleriyle hem kendi ihtiyacına lazım olan hem de başkalarına lazım olabilecek olan meyveleri verir. Bu meyvelere ise madde-i latife denilebilir.

Madde-i latife ise; her şeyin özüdür hülasasıdır. Madde aleminde enerji mana aleminde imandır. **“âlem-i anasırda dağınık menbalardan muntazam bir düstur ile, mahsus bir nizam ile cem' ve tahsil edilirler.”**⁸ Mahsus bir nizam ve muntazam bir düstur ise hakperestliktir, tassubsuzluktur. Bir hakikati nerede bulursa almaktır. Kendisine bu saye'de mal edip yağıldırmaştır.

Kainata bir bal arısı gibi nazarını salar ve **“bal arısı gibi, bütün kâinat safhalarında menkuş gül ve çiçek gibi delillerinden,**

6 Sözlür (476)

7 Hutbe-i Şamiye (136)

8 İşarat-ül İ'caz (57)

bürhanlarından alacağı ibret, fikret, ünsiyet gibi üsare ve şiralarından vicdanda o tatlı, iman balları yapar.”⁹

**Tefekkürle saadet-i ebediyeye taşınmak
duasıyla Muhammed Numan
ÖZEL**

---

9 İşarat-ül İ'caz (70)